

CO TO SĄ CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU I W JAKI SPOSÓB WIĄŻĄ SIĘ Z MIGRACJAMI?

Zapraszamy młodzież oraz nauczycieli i nauczycielki z klubów czytelniczych realizujących projekt Centrum Edukacji Obywatelskiej do zapoznania się, czym są i czego dotyczą *Cele Zrównoważonego Rozwoju* zawarte w *Agendzie na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030*¹. Wyzwania związane z takimi kwestiami jak: pokój na świecie, walka z ubóstwem czy przeciwdziałania zmianie klimatu to obecnie jedne z wielu kluczowych wyzwań globalnych, które nierozzerwalnie wiążą się z tematyką współczesnych migracji i uchodźstwa. W poniższym tekście przedstawiając fragmenty Agendy 2030 szczegółowo omawiamy te cele, które w kontekście tematu projektu *PoczytajMY o migracjach* nabierają szczególnego znaczenia. Zachęcamy nauczycieli oraz nauczycielki, a także uczestników i uczestniczki klubów czytelniczych do zapoznania się z celami zrównoważonego rozwoju przed organizacją spotkań w klubach czytelniczych poświęconych książce dla dzieci o migracjach pt. *Chłopiec z Lampedusy* autorstwa Rafała Witka².

Jest o czym rozmawiać! Powodzenia ☺

Julia Godorowska

Material powstał w ramach programu PoczytajMY o migracjach i jest finansowany przez m.st. Warszawa.

¹ Agenda na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030, Organizacja Narodów Zjednoczonych, <http://bit.ly/PolskaPomocAgenda2030>, [dostęp: 10.11.2017].

² Witek Rafał, *Chłopiec z Lampedusy*, wydawnictwo Literatura, Łódź 2016.

CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU – CO TO TAKIEGO?

Cele zrównoważonego rozwoju to zadania wyznaczone na arenie międzynarodowej, które obejmują plan rozwoju świata, zakładając w perspektywie do 2030 r. eliminację ubóstwa, godne życie dla wszystkich ludzi oraz zapewnienie pokoju. Zadania te mają charakter globalny, co oznacza że wszystkie państwa na świecie zobowiązały się je realizować, biorąc pod uwagę różne warunki poszczególnych krajów, ich możliwości i poziom rozwoju oraz zgodność z krajowymi strategiami i priorytetami. Praca nad ich realizacją angażuje wszystkie państwa, parlamenty, rządy lokalne, społeczności miast i obszarów wiejskich, a ich osiągnięcie ma oznaczać dobre życie dla każdego z nas. Cele są wspierane przez społeczność, biznes i rządy państw.

Agenda na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030 „Przekształcamy nasz świat” to dokument w którym opisano 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju i 169 zadań do realizacji przez państwa. Agenda została przyjęta podczas międzynarodowego Szczytu Zrównoważonego Rozwoju w dniach 25-27 września 2015 roku, w siedzibie ONZ w Nowym Jorku.

Według Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) kwestia migracji międzynarodowych stanowi jedno z największych wyzwań, przed którymi stoi świat. W 2015 roku przywódcy i przywódczynie ze 193 krajów państw członkowskich ONZ, między innymi z Polski, uwzględnili kwestię migracji (w tym m.in. potrzebę przeciwdziałania konfliktom zbrojnym, klęskom żywiołowym, które stanowią przyczynę migracji) jako jeden z najważniejszych postulatów w Agendzie na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030. **Oznacza to, że do końca 2030 roku rządy krajów, które podpisały ten dokument, mają za zadanie zapewnić pokój na świecie i godne życie wszystkim mieszkańcom i mieszkankom.**

Grafika 1. Siedemnaście Celów Zrównoważonego Rozwoju przyjętych przez ONZ. ²

² Cele zrównoważonego rozwoju, Ośrodek Informacji ONZ w Warszawie, <http://www.un.org/pl/>, [dostęp: 10.11.2017].

W JAKI SPOSÓB CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU WIAŻĄ SIĘ Z TEMATYKĄ MIGRACYJNĄ I UCHODźCZĄ?

CEL 1: KONIEC Z UBÓSTWEM

ZADANIA:

Do 2030 roku wyeliminować skrajne ubóstwo na całym świecie (rozumiane jako utrzymywanie się za mniej niż \$1,25 dziennie).

CZY WIESZ, ŹE?

- ✚ Liczba ludzi na świecie żyjących w skrajnym ubóstwie zmalała o ponad połowę w porównaniu do 1.9 miliarda w 1990 roku. Nadal 836 milionów ludzi nadal żyje w skrajnym ubóstwie.
- ✚ Co 5 osoba w regionach rozwijających się żyje za mniej niż \$1.25 dziennie.
- ✚ Azja Poł. i Afryka Subsaharyjska są miejscami, w których żyje większość ludzi w skrajnym ubóstwie.
Źródło: Cele zrównoważonego rozwoju, Ośrodek Informacji ONZ w Warszawie, <http://www.un.org.pl/cel1>, [dostęp: 10.11.2017].

UBÓSTWO A MIGRACJE

- ✚ Wśród migrantów liczba dzieci stanowi wysoki i stale rosnący procent osób, które szukają schronienia poza granicami kraju, w którym się urodziły.
- ✚ 1/3 populacji na świecie to dzieci. Połowa liczby uchodźców to właśnie dzieci. W 2015 r. około 45% wszystkich dzieci uchodźców, które znalazły się pod opieką UNHCR - Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do spraw Uchodźców pochodziło z Syrii i Afganistanu.
- ✚ Według UNICEF organizacji humanitarnej i rozwojowej działającej na rzecz dzieci około 20 mln dzieci musiało opuścić swoje domy z powodu ubóstwa. Aktualnie najwięcej dzieci uchodźców przebywa w Turcji.

Źródło: Raport *Uprooted: The growing crisis for refugee and migrant children*, UNICEF, http://bit.ly/UNICEF_Raport_Uprooted[dostęp: 10.11.2017].

CEL 4: DOBRA JAKOŚĆ EDUKACJI

4 DOBRA JAKOŚĆ EDUKACJI

ZADANIA:

Do 2030 roku zapewnić wszystkim dziewczętom i chłopcom ukończenie nieodpłatnej, sprawiedliwej, dobrej jakości edukacji na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym prowadzącej do efektywnych wyników w nauce.

CZY WIESZ, ŻE?

- ✚ Więcej niż połowa dzieci nie chodzących do szkoły mieszka na obszarze Afryki Subsaharyjskiej (południe od Sahary).
- ✚ Szacuje się, że 50% dzieci, które nie chodzą do szkoły podstawowej mieszka na terenach na których toczy się wojna.

Źródło: Cele zrównoważonego rozwoju, Ośrodek Informacji ONZ w Warszawie, <http://www.un.org.pl/cel4>, [dostęp: 10.11.2017].

EDUKACJA A MIGRACJE

- ✚ Dzieci uchodźców 5 razy częściej niż dzieci niebędące uchodźcami nie mają możliwości nauki w szkole. Nawet, jeśli te dzieci chodzą do szkoły, to często doświadczają tam dyskryminacji i zastraszania.

Źródło: Raport *Uprooted: The growing crisis for refugee and migrant children*, UNICEF, http://bit.ly/UNICEF_Raport_Uprooted [dostęp: 10.11.2017].

CEL 13: DZIAŁANIA W DZIEDZINIE KLIMATU

ZADANIA:

Do 2030 roku włączyć działania na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatycznym do krajowych polityk, strategii i planów.

CZY WIESZ, ŻE?

- ✚ Działalność człowieka, np. spalanie paliw kopalnianych i wycinanie lasów deszczowych powoduje zmianę klimatu. Jednym z wielu skutków zmiany klimatu są migracje ludzi w tereny bardziej stabilne i bezpieczne, bo nienarażone na nagłe zmiany środowiskowe.

Źródło: Komisja Europejska Dyrekcja Generalna ds. Działań w dziedzinie Klimatu, https://ec.europa.eu/clima/change/causes_pl, [dostęp: 10.11.2017].

ZMIANY KLIMATU A MIGRACJE

- ✚ Ludzi, którzy migrują z powodu zmian klimatycznych, nazywamy *uchodźcami klimatycznymi*.
- ✚ Badania ekspertów pokazują, że do połowy obecnego stulecia zmiana klimatu wpłynie na to, że znaczne obszary Afryki i Azji staną się niezdatnymi do życia. Może to spowodować migracje ludności na olbrzymią skalę. Eksperci szacują, że do 2050 roku może wynieść 150 a nawet 250 mln uchodźców klimatycznych.

Źródło: McMichael Celia, Barnett Jon, McMichael Anthony J., Artykuł *An Ill Wind? Climate Change, Migration, and Health*, Environmental Health Perspectives, <https://ehp.niehs.nih.gov/1104375/>, [dostęp: 20.11.2017].

CEL 16: POKÓJ, SPRAWIEDLIWOŚĆ i SILNE INSTYTUCJE

ZADANIA:

Do 2030 roku zmniejszyć poziom przemocy we wszystkich formach oraz związany z nią wskaźnik śmiertelności na całym świecie.

CZY WIESZ, ŻE?

- ✚ Około 535 mln dzieci na świecie, czyli niemal co czwarte dziecko, żyje w krajach ogarniętych konfliktami lub dotkniętych przez katastrofy naturalne – alarmuje UNICEF.

Źródło: UNICEF, <http://bit.ly/UNICEFCentrumPrasowe>, [dostęp: 10.11.2017].

POKÓJ NA ŚWIECIE A MIGRACJE

- ✚ Na koniec 2016 roku liczba osób przymusowo przesiedlonych na świecie wynosiła 65,6 miliona.

Na tę liczbę składa się:

- 22,5 miliona uchodźców
- 40,3 miliona osób, które musiały opuścić swój dom, ale pozostają w swoich krajach
- 2,8 miliona osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy.

Źródło: Artykuł *Figures at a Glance*, UNHCR, <http://www.unhcr.org/figures-at-a-glance.html>, [dostęp: 10.11.2017].

Podjmując się realizacji projektu „PoczytajMY o migracjach”, zależało nam na tym, aby młodzi ludzie wraz ze swoimi nauczycielami i nauczycielkami przygotowują się do organizacji spotkań czytelniczych, znaleźli w szkole przestrzeń do rozmowy na temat współczesnych migracji i uchodźstwa w kontekście aktualnych wyzwań dla świata rozumianych jak Cele Zrównoważonego Rozwoju.

Poniżej prezentujemy wybrane materiały edukacyjne na podstawie których warto przeprowadzić zajęcia edukacyjne z młodzieżą wprowadzając zagadnienia odnoszące się do wybranych Celów Zrównoważonego Rozwoju. Podczas zajęć warto zwrócić uwagę na powiązanie tematyki migracji z sytuacją polityczną i gospodarczą na świecie, w tym na toczące się konflikty zbrojne. Mamy nadzieję, że proponowane materiały ułatwią rozmowę z młodzieżą o wartościach przy poznawaniu wyzwań współczesnego świata.

MATERIAŁ EDUKACYJNY	MATERIAŁ EDUKACYJNY	MATERIAŁ EDUKACYJNY	MATERIAŁ EDUKACYJNY
<p>Scenariusz lekcji <i>Koniec z ubóstwem</i> autorstwa Elżbiety Krawczyk. Podczas zajęć młodzież zastanowi się, czym jest ubóstwo, jakie są jego przyczyny i konsekwencje, a także jakie są zalety i wady poszczególnych rozwiązań na rzecz ograniczania i likwidowania ubóstwa.</p> <p>✚ http://bit.ly/KoniecZubostwem.</p>	<p>Scenariusz lekcji <i>Edukacja może zmienić świat</i> autorstwa Katarzyny Tekień. Lekcja przybliży młodzieży przyczyny nierównego dostępu do edukacji na świecie oraz zachęci do dyskusji nad możliwymi rozwiązaniami tego globalnego problemu.</p> <p>✚ https://e-globalna.edu.pl/index.php?etap=10&i=1202</p>	<p><i>Im więcej wiemy o historii zmian klimatu, tym bardziej widzimy, że w historii cywilizacji rewolucje, wojny zdarzały się w czasach susz</i> – mówi prof. dr hab. Jacek Piskozub. Obejrzyjcie wywiad:</p> <p>✚ http://bit.ly/WywiadMigracje</p> <p>Scenariusz lekcji <i>Zmiany klimatu a migracje ludzi</i> autorstwa Michała Szczepanika. Zajęcia stanowią okazję dla młodzieży do zastanowienia się co ma wspólnego jedzenie mięsa, jazda samochodem, spalanie paliw kopalnych w elektrowniach z migracjami ludzi.</p> <p>✚ http://bit.ly/ZmianaKlimatuMigracje</p>	<p>Polecamy obejrzeć krótki wywiad CEO z Elsim Adajewem z Czeczenii <i>Każdy zwykły dzień jest wyjątkowy</i>. W omówieniu filmu pomoże karta pracy, którą można pobrać ze strony:</p> <p>✚ https://migracje.ceo.org.pl/content/filmy</p>